

טונג

טשענאכאזער

אכצענטער יארונג
m. b. J. Japiellouška
Prakow
5. Aug. 19

ערשיינט יעדען פרייטאג.

רעדאקציע און אדמיניסטראציע:

ערשטע אלע נר. 6. - טעלעפאן נר. 22-01

אָפּאַנאַמענט-פּרייז אַ נומער 20 גראַשען.

זירעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע:

CZESTOCHOWA, ALEJA 6. TELEFON 22-01.

פּאַרן אינהאַלט פון די אָפּאַנאַמענט נישט פּאַראַנטוואָרטלעך.

Częstochowa, Piątek 17 lutego 1939

ליכט צינדען 4 34

פרייטאג כ"ח שבט ה' משס"ט תרצ"ט

צו דער ערשטער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונזער אונפֿערגעסליכען מאָן און פֿאַטער
נ"ע משה ראזענשטיין
וועט וונטאָג, ד. 19 ד. ה. 11 א זייגער פֿאַרקומען די ענטהילונג פון דער
מצבה און ס'וועט אָפּגעריכט ווערען אַ טרויער-הוכרה
וועגען וואס עס זענען מדיע
פּרוי, קינדער און פֿאַמיליע.

Z intencji zaręczyn siostrzenicy naszej i kuzynki
RÓŻY DZIAŁOSZYŃSKIEJ z HENRYKIEM FUKSEM
zyczą wiele szczęścia i jasnej przyszłości
J. Trembaccy, L. Kaufmanowie

Z intencji zaręczyn kuzynki naszej
RÓŻY DZIAŁOSZYŃSKIEJ z HENRYKIEM FUKSEM
zyczą wiele szczęścia i promiennej przyszłości
K. Wajchmanowie, I. Wajchmanowie

Mgr. Tośka Wajcenblat Leon Rotenberg

ZARĘCZENI

Częstochowa, w lutym 1939 r.

צו די תנאים פון אונזער ליבען זון לעאָן ראָטענבערג
מיט פּר. מ. גר. טאַשאַ וויצענבלאַט
אונזערע אַרטיגסטע ברכות
וועלן זיין ליפּשיק און פּרוי, פּעלע און ראַכעלאַ
אַנטאָט בלומען 5 זי. פּאַר. תּוֹמֵכִי עַנְיִים.

צו דער פּערלעך פון אונזער ליבע טאַטער, שוועסטער און שוועגערין
מ. גר. טאַשאַ וויצענבלאַט מיט ה' לעאָן ראָטענבערג ווינען
מיר אַ הערליכען מול-טוב

מוטער, ברודער און שוועגערין
אַ האַרציגען מול-טוב און מילד גליק ווינען מיר אונזער ליבע שוועסטער און
שוועגערין מ. גר. טאַשאַ וויצענבלאַט מיט ה' לעאָן ראָטענבערג
צו זייער פּערלעך בלומען.

יואב וויצענבלאַט און פּרוי
אַנטאָט בלומען 5 קילאָ גרויס פּאַר. תּוֹמֵכִי עַנְיִים.

Z intencji zaręczyn p. mgr. TOŚKI WAJCENBLAT
z p. LEONEM ROTENBERGEM zyczą dużo szczę-
ścia i rodzicom pociechy

Szyncerowie

מול-טוב צו די תנאים פון ה' לעאָן ראָטענבערג
מיט פּר. מ. גר. טאַשאַ וויצענבלאַט
די עלטערן מילד נחת ווינען

יעקב זאַפּערמאַן און פּרוי.
אונזערע גוטע פּריינד זיסל און וועלן זיין ליפּשיק צו די תנאים פון זייער
זון לעאָן ראָטענבערג מיט פּר. מ. גר. טאַשאַ וויצענבלאַט
אַ האַרציגען מול-טוב און מילד נחת

צו די תנאים פון ה' לעאָן ראָטענבערג
מיט פּר. מ. גר. טאַשאַ וויצענבלאַט
אַ האַרציגען מול-טוב און די עלטערן מילד נחת ווינען
געברידער סאַהל

Naszemu współpracownikowi
p. Leonowi Rotenbergowi
z okazji zaręczyn
z p. mgr. Tośką Wajcenblatówną
składają najserdeczniejsze życzenia
Personal biurowy i techniczny fabr. „Walka”

סוחרים און פֿאַבריקאַנטען - פּעראַיין
אין טשענאָכאָו
פּלעצ האַלנאַטשי 3-5
דעם 1-טען מערץ ד. י. צענען מיר דעם
2-טען לערגענצונגס = קורס
פֿאַר סוחרים און האַנדלעס-אַנגעשטעלטע.
דער קורס וועט דויערען 4 חדשים.
איינשרייבונגען ווערען אָננעמען יעדען טאָג פון 7 ביז 9 אַווענד אין דער
קאַנצעלאַריע פון פּעראַיין.

אינדווידועלע רייזעס קיין:
דרום-און מיטעל-אַמעריקא, אַמריקא,
אַרץ-ישׂראל א. ז. וו.
פּאַסאַזשירען-בעדינונג אין אלע האַפענס דורך אייגענע אַגענטען.
אַלערליי פֿאַרמאָליטען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער רייזע.
Jugosłowiński Lloyd-Gen. Przedst. na Polskę:
Francopol-Katowice, Mieleckiego 10.
Warszawa Mazowiecka 9.

W sobotę, dnia 18 lutego r. b. odbędzie się w lokalu klubowym ŻRKS. „Hapoel”, Aleja Kościuszki 10
dancing towarzyski
z bogato urozmaiconym programem. Po-
czątek o godz. 8-30 wiecz. Wstęp ściśle
za zaproszeniami.
Zarząd ŻRKS. „Hapoel”.

URZĘDNICZKA
z długoletnią praktyką, znajomością
korespondencji i pisania na maszynie
poszukuje pracy.
Zgłoszenia w red. dla E.
Potrzebna
wykwalifikowana ekspedientka
Szyper, II Aleja 25.

די לעצטע התראה.
מיר פֿאָרען אויף צום לעצטען מאל אונזער
ברודער און שוועגער מענדיל קאַלין קאַטעד-
ראַלנע 11 צו געהן מיט אונז צו אַ דין-תּוֹרה צום
היגען ראַבינאַט אויף זונטאָג, דעם 19 ד. ה.
פּרשׂת תּוֹרמה 12 אַ זייגער מיטאַג און זיך אויף.
הערען אַרומצושלעפּען אין די סאַנדעס, וואס
ס'פּעראַוואַכט נאָר אַ חילול-השם.
מיר האַלטען, אַז אַזאַ חסידישער יוד, ווי עס
איז אונזער ברודער און שוועגער ר' מענדיל קאַלין
ווייסט, אַז ישׂ דין בישראל. וועט ער אָבער אויך
דאַס מאל נישט קומען צו קיין דין תּוֹרה, וועלען
מיר זיין געצוואונגען צו פּערפּענליכען בפּני קהל
ועדה זיינע שפּהנע מעשים גענען די אייגענע
ברודער און שוועסטער.
הינדה טשענסטאַכאַווסקאַ,
אהרן קאַלין

MATURZYSTA
udziela lekcji, korepetycji w za-
kresie 4 klas gimn. oraz hebraj-
skiego i przedmiotów judaistycz-
nych. Wiad. w redakcji.

FABRYKARNIA, i PRALNIA CHEMICZNA
„KRYSZTAŁ”
ul. Berka Joselewicza 2
i Warszawska 37.
מאַכט בעקענט, אַז איצט ווערט געוואַשען מיט אַ הערליכען שפּיגעל.
גלעזק, וואס איז נאָך ביז איצט אין טשענאָכאָו נישט געווען.
כּוּי צו איבערצייגען וועגען דעם די קוואַליטאַט האַבען מיר
פּערפּיליגערט די פּרייזען:
אַ קאַלנער מיט אַ הערליכען גלעזק 12 גר.
אַ העמד - - - 40

Protek od BOLU GŁOWY
DLA DOROSŁYCH ZE ZŁAZEM
KOWALSKINA
PRZY PRZEZIEBIENIU
GRYPY i KATARZE

פּייערלעשער-זאַל. נאָר אַ פֿאַרשטעלונגען
פון גרעסען יוד, זייגער
דוד זיידערמאַן
מיטן אָנטייל פון דער
בערזאָוסטער אַרטיסטין
זונטאָג דעם 19 לויט די אונטערזעליכע
היסטאָרישע אָפּרעסע אין 3 אַקטען, 7 בילדער
פון א. גאַלדמאַדען, 25 נומערן געוואַנג.
מאַנטאַג, דעם 20 לויט די ביבלישע אָפּרעסע אין
4 אַקטען, 7 בילדער פון א. גאַלדמאַדען
היסטאָרישע קאָסטיומען, פּערזאָנען, רעקוויזיט פון דער בר-כּוֹכבּ און שולמית-עפּאַכע.
אַנטאַמפּל: ק. הערבערט, פ. קווינזאַה, ע. ליפּשטיק, ר. מאַרשאַלעו, י. נויזערט, פ. ראָזענבערג,
פ. ראָזען, ג. רייכענבערג, פ. סלעבנערג, ד. זימערמאַן, ביים קלאַוויר ר. צענדלר, אָנשטאַט 9 אַווענד
בילדעסען פּריווער צו געקומען אין דרוקערי פון ה' ג. באַשעפּן און פון 7 אַווענד אין דער קאַסע

דער הורט און דעטייל-לאַגער פון
פּאַרצעלאַן, גלאַז,
פּאַיאַנס און שוויבען
A. LEWKOWICZ, I-sza ALEJA 3.
בעזיצט אַ גרויסען אויסוואַהל און עמפּעהלעט זיך דער ג' קונדשאַפּט.
רעיעלע בעהאַנדלונג. - הורט און דעטייל. - ביליגע פּרייזען

Radość Bogactwo
wniesie w Twój dom
szczęśliwy los
ze znanej z większych wygranych kolektury
S. HAFFTKA i S. BORZYKOWSKI
Aleja 2. Tel. 19-13.
Ciągnięcie I-iej klasy 44-iej loterii
dnia 23 lutego rb.

פֿאַרבעררי
און בעמישע וועשעררי
BENETA
פֿאַבריק און קאַנטאָר: ב. יאַסעלעוויטשאַ וו
פּילייע 2 - אַלעע 16
מענער - קראַגענס ווערען ווייטער געוואַשען
מיט דויערהאַלטען שפּיגעל-גלאַנץ צום פּרייז
פּענצאַליטעט:
(1) אויפּפּרישען (פּאַרזען) לערענע קורטעס, (2) פּאַרזען גרויס ברוסטערן, (3) דעטשאַירען
(פּאַרזען) פּילען און פּאַרזען ווייטען (4) בעמישע וועשעררי און פּאַרזען קאַפּעלען,
די אַרבייט ווערט אויסגעפּיהרט אונטער דער לייטונג פון אַזאַבאַלעווענט פון
דער כּעמישער אינדוסטריע-שולע אין וואַרשאַ מיט לעבאַנערהאַרבער פּראַקטיק

ס.א.ס.

קורצע ידיעות פון דער וואך.

איבערגעגעבען דעם פרעזידענט רחמימא וועלט 4 ביטע צו בערלין אינם פון זיין אמט. די דאזיגע ביטע איז בע- ריקויכטיגט געווארען. עס ווערט ער- ווארט, אז לואיס בראנדייס וועט זיך איצט צוריקצעהרען צו אנ'אקטיווער טעטיגקייט אין דער ציוניסטישע בע- וועגונג.

— פרייטאג, ד. 10 ד. ח. 5.31 פאר- טאג איז אין וואשינגטאן געשטארבען דער פויבסט פיוס, דער 11-טער.

— אין בענלייטונג פון א.ד.ו. לעסלוי צייליק און א פארשפעהער פון וואר- שאווער יודישען פליטים-קאמיטעט איז היינט געגעקומען קיין לאנדאן די גרו- פע פון 54 יודישע פליטים-קינדער פון פוילישע בירגער פון דייטשלאנד.

— 4 לאנד-מינע, אונטערגעלעגט דורך אראבישע טעראריסטען, האט היינט אויפגעריסען אונטער א וואצען.

שרין

קומענדיגע ראגערשאג

קומט פאר די ציהונג פון דער 1-טער קלאס 44-טע לאטעריע

לאסען שרין צו בעקומען

איז דער בעקאנטער קאלעקטור

J. WEKSLER

ALEJA Nr. 6

מיט דעם דאזיגען הילפס.רוף מוזען מיר זיך יעצט ווענדען צו די אלע וועלכע זיצען זיך נישט אפ קיין דין- והשבות, אז אנ'ערך 130 נפשות סעקה זייט רעדן פון הונגעראון אונטער- גאנג, אויב עס וועט נישט דיינגענע- צוראנגיזירט ווערען ו ן וויסערע פער- גרעפטערע הילפס-קאציע. סיי דורך געלט-זאמלונגען, סיי דורך געבען די מענטשען ארבייט אדער בעשעפטיגונג. פערשטענדליך, אז איך מיין דא די פליטים, וועלכע געפינען זיך ביי אונז אין סטאדט זייט דעם 29 טען קאטע- בער, ווען זיי זענען פערטריבען גע- ווארען און זייערע פליכטיגע און בע- קוועמע וואוינונגען אדער געשעפטען און ווארשטאטען אין נישט געלויבט, אז שוין צומארגענס וועלען זיי ווין אנגעוויזען אויף דעם חסד פון גוט- הארציגע מענטשען און זייערע עסקנים, אויב עס האבען זיך געפונען מע- שען געזעהלעט, וועלכע האבען גע- אפפערט צייט און מיה אויף צו לי- בען די לאגע פון די פליטים, האבען זיך אבער געפונען מינעל מעה קריטי- קער און דעז-זאגען, וועלכע האבען זיך אפילו געוויזעלט אויפ'ן חשבון פון די נאטיווע און איבערגעגעבענע עסקנים.

ווען מען פערטראכט זיך אבער ווע- גען דער שוידערליכער און טראגיכער לאגע פון די פליטים, וועלכע עס שעהט פאר שוין אין די נאכטעסטע טעג נישט צו בעקומען מעה קיין אונטערשטיצונג פון קאמיטעט און דער- צו ארויסגעווארפען צו ווערען פון די משטיינסגעזאמטע, היימען אין וועלכע זיי געפינען זיך ביז איצט, צונויב דעם וואס די געלט-מיטלען לאזען זיך אויס, ווערט בולט'ער די קאטאסטראפ פון די מענטשען און די פערצווייבלונג, אין וועלכער זיי ווערען געטריבען.

מיר ווענדען זיך דריבער צו דער יודישער געזעלשאפט אין טענסטא- כאו, וועלכע דערצו צו די פערמעגליכע בעלי-זאמט און פאבריקאנטען מיט דעם רוף ס. א. ס. וועלכע אונטערע ברודער פון דער לאגע; גיס זיי בע-

— דער קאטאלינישער פראנט אין שפאניען איז ענדגילטיג ליקוידירט געווארען. די אפיציעלע פראגנא- פראגנאקא וועט שוין צוגעקומען צו דער פראנצויזישער געזעץ. די ראשי- ליקאנישע רעגירונג האט זיך אפגע- געטרעגען קיין מאדריד.

— יאפאניש מיליטער האט בעזעצט די כינעזישע אינזלע-הינאן, וועלכע געפינט זיך נאָהענט פון פראנצויזישען אינזל-כינע און האט א וויכטיגע סטרא- טענישע בעדייטונג. אויף דעם פראנ- צויזישען פראטעסט געגען דאזיגען שריט האט יאפאן געענטפערט, אז זי האט נישט קיין אנטערשטע חובות לגבי אינזל-כינע.

— אין צוזאמענהאנג מיט'ן ארעס- טירען דעם פיהרער פון די עלזאסער אויטאָנאָמיסטען ראאס, וועלכער ווערט בעפולדרינט אין שפיאנאזש, וועט אין פארנו ארעסטירט געווארען עטליכע דייטשע זשורנאליסטען. דער דייטשער אמבאסאדאר אין פארנו האט פראטעס- טירט געגען די דאזיגע ארעסטען.

— די שווייצערישע רעגירונג האט אנגעקענט די רעגירונג פון גענ. פראנ- קא אין שפאניען.

— אין האמבורג איז אָרגאַניזאַט געוואָרען אויפ'ן וואָסער די גרעסטע דייטשע קריגען שייף „ביסמאָרק" 35 טויזנטער טאָן. רי אַיזנשטאַל איז פאַרגעקומען אין אַנוועזענהייט פון קאַנצלער היטלער.

— נאָכדעם, ווי ס'איז נישט געלונ- גען דעם ג. מיניסטער זשאפאר צו בילדען א נייעם קאבינעט, האט דער בעליגער קעניג אנגעפרוהט די דא- זיגע מיטע דעם סענאטאָר פיעריאָט.

— מעסינג און שאַפּט די מיטלען אויפ- צושטעלען די רואניערע היימען פון אונזערע פערפאלגטע ברידער, וועלכע בערלייבען דא און שאַפּט די מיטלען פאר די, וועלכע גרייטען זיך אין דער נאָהענטער צייט אויסצוואַנדערען אין די ווייטע לענדער פון יענער זייט ים.

— רוזשעוויטש

וועגען היימישע צנינים...

מיין שכן ישראל יורל האט מיט מיר דאס מאַל בשום אופן נישט גע- וואָלט רעדען וועגען פּאָליטיק. כ'האָב עס גענוג - האט ער געהאַלטען אין איין טענה'ן, בעת איך האב איהם דווקא געוואָלט ארויפפיהרען אויף א שמועס וועגען די אקטועלע פּאָליטישע ענינים. ניין - בעט ער זיך ביי מיר - ואל מען דאס לאָזען צו רוה, ווארום, אויב איהר וועט מיך דווקא צווינגען, וועל איך אָננעמען א פּול מויל מיט וואָסער און שווייגען. כ'ויל נישט און קאַן נישט. אפּשר א צווייט מאָל, איצט אבער ויל איך די זאַכען נישט בע- ריהערן.

מיין שכן האט אפילו איין וואָרט נישט געוואָלט זאָגען וועגען דעם רונ- דען-טיש, וואָס קומט פאַר אין לאַנדען און ווען איך האב איהם ווענען דעם דערמאנט, ווענען זיינע אויגען פערלע- פּען געוואָרען מיט טרעהערן, דער שטערן איז איהם בלאַס געוואָרען און פון זיינע ליפּען האט זיך ארויסגעריסען דאס וואָרט: שווינדלער. וועמען ער האט געמיינט צו זידלען, די ענגלענ- דער אָדער די אראבער, איז מיר נישט געלונגען פעסטצושטעלען...

וועהנדיג די מאַדנע שטימונג פון כּיין שכן און זיין ווידערוועלען צו רע- דען וועגען פּאָליטיק, האָב איך איהם אינגאַנצען צורה געלאָזט. איך האָב בעמערקט, אז דערשון איז ער ווער צופרידען געווען.

אזוי איז מיינ שכן געוועסן א לענ- גערע צייט און נאָרנישט גערפּרט. איך בין געווען זיכער, אז מיינ שכניס ווי- זיט ביי מיר וועט זיך ענדליגען מיט נאָרנישט. הפנים, אז מיינ שכן האט יאָ עפּיס געהאַט אויפ'ן האָרצען, וואס האט איהם גערדיקט און זיך געצויטיגט עס אָראַפּצורעדן, ווארום נאָך א לענגערען שטילשוויגען האט ער זיך פּלוצים צו מיר געוואָנדען און אָנגע- הייבען צו רעדן אָהן אַנ'אָהאַלט, געמאָהלען ווי א מהל, געהאַט סענות, זיך געצויזערט, געקלאָטט אין טיש אַרײַן, געפּאָדערט גערעכטיקייט און

פאַקטען. מיין שכן רעדט און איך פערצייכען. מיר האבען היע א מקוה, וועלכע איז איינגעקערענט געווארען פרעכטיג, היינטיש, לויט אלע כללים פון דער מאָדערנער צייט, די פרייהערדיגע פער- וואַלטונג האט זאָגער גענומען אויף איהר א הלואה פון הונדערט טויזנדע דאלער און דער קרעדיט-געוועלשאַפט, דאַרף מען דאָן אַבשטאַציע אַנ'איינסטי- טוציע, וואס האט אַזאַ געוואַלדיגע בעדייטונג פאַר די יודען אין טשענ- סטאקאו, סיי פאַר די פרומע יודען, צוליב רעליגיעזע טעמים און סיי פאַר די וועלטליכע יודען פון היינטי- גישען טאַגאָנאָס, און פונדעסטוועגען בעציהען זיך יודען צו דער דאָזיגער אינסטיטוציע נישט נאָר מיט א לייכט- שעצונג, נאָר מיט ביטול, די וועלטליכע יודען האָלטען די באַר פאַר א מקוה, און וועלכער עס פאַסט נישט צו געהן און די פרומע יודען, ווידער האָלטען, אז אויב עס איז א מקוה, געהער עס צו זיי אינגאַנצען אומזיסט. און הוית ווי די קהלה דאַרף אָבער דאָן צו בעצאָהלען פאַר אַדמיניסטראַטיווע האַזאַות און אַבזאָהלען דעם חוב מאכט זי די מקוה אויף בילעטען, זענען די פּלומרשט פרומע יודען קלוגער און אַנשטאַט צו געהן אין מיטען דער ווידער אָדער פרייטאג, ווען מען דאַרף אויפקויפּען א בילעט, געהן זיי שבת, ווען מען דאַרף נישט אויסגעבען קיין איין גראַטשען און מען באַדס זיך אומ- זיסט...

לעצטענס האט די קהלה-דערצעהלט ווייטער מיינ שכן-איינגעקערענט, אז אויך שבת דאַרף מען האבען צו- לעטען. ד. ה. נישט אז מען זאל פאַר די דאָזיגע בילעטען בעצאָהלען. (די אנהייב-דאַזערע אָרגען שוין דערפאַר, אז מען זאל אַזעלכע נישט טהון), נאָר מען בעקומט זיי פרייטאָג; דער, וועל- כער געהט פרייטאָג אין דער מקוה אַרײַן פאַר געלט, בעקומט אַנ'אומזיס- טען בילעטען אויף שבת, וועט דאָן אָבער די מקוה-געהערס יודען חוצה-ה-ניקט געהן זיי טאָקען נישט פרייטאָג און דער מקוה נ'פאַסט דאָן געלט,

